

Çizgi Filmlerin Arapça Öğretiminde Materyal Olarak Kullanılması*

The Use of Cartoon Films as Material in Arabic Language Teaching

Zeliha ÇİLEK¹

¹Bartın Üniversitesi, Mütercim-Tercümanlık Bölümü, Mütercim-Tercümanlık (Arapça) Anabilim Dalı. zelihacilek@bartin.edu.tr.

Makalenin Geliş Tarihi: 18.01.2021

Yayına Kabul Tarihi: 09.07.2021

ÖZ

Günümüzde yabancı dil öğrenimi ve öğretimi gelişen çağa ayak uydurmada ve toplumlararası iletişimde önemli bir rol oynamaktadır. Sınıf ortamında uygun bir öğretim materyalinin seçilmesi dil becerilerinin kazandırılmasına büyük katkı sağlar. Görsel-İşitsel araçlar kapsamına giren çizgi filmler, eğlence ürünü olmasının yanı sıra öğrencilerin birden fazla duyu organına hitap etmesi, ilgi ve dikkat çekici olması, kavramları somutlaştırması ve böylece öğrenmede kolaylık sağlaması açısından elverişli bir öğretim materyalidir. Bu araştırmada yaygın olarak izlenen beş adet fasih Arapça çizgi film incelenerek içerik (konu), telaffuz, sözcük varlığı, toplum kültürünü yansıtmaya yönleriyle değerlendirilmiştir. Bu araçların Arapça öğretiminde kullanımı bir sistem çerçevesinde ele alınmıştır. Bu izlenen çizgi filmlerden yola çıkarak ne tür çizgi filmlerin hangi seviyede daha etkin ve yararlı olacağı ortaya konulmaya çalışılmış olup yabancı dil olarak Arapça öğretiminde öğretim materyali olarak çizgi filmlerin kullanımının önemi ve en verimli şekilde nasıl kullanılabileceği açıklanmıştır. Bu çalışmanın gelecek araştırmalara katkı sağlayacağı ve ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Öğretim materyali, Görsel-İşitsel araçlar, Çizgi film, Arapça öğretimi.

ABSTRACT

Today, foreign language learning and teaching plays an important role in keeping up with the developing era and in inter-communal communication. Choosing an appropriate teaching material in the classroom makes a great contribution to gaining language skills. Cartoons, which are included in the scope of audio-visual tools, are not only entertainment products, but also a convenient teaching material for students to appeal to more than one sense organ, to be interesting and attractive, to concretize concepts and thus to facilitate learning. In this study, five

* **Alıntılama:** Çilek, Z. (2021). Çizgi filmlerin Arapça öğretiminde materyal olarak kullanılması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(3), 1597-1619.

fasih Arabic cartoons, which are widely watched, were examined and evaluated in terms of content (subject), pronunciation, vocabulary, and reflection of social culture, and the use of these tools in Arabic teaching was discussed in a system. Based on these watched cartoons, it was tried to reveal what kind of cartoons would be more effective and useful at what level, and the importance of the use of cartoons as a teaching material in teaching Arabic as a foreign language and how to use them in the most efficient way was explained. It is thought that this study will contribute and shed light on future research.

Keywords: Instructional material, Audiovisual tools, Cartoon, Arabic teaching.

GİRİŞ

Küreselleşen dünyada gelişmelere ayak uydurmak, diğer ülkelerle ilişkileri sıkı tutmak ve sağlamlaştırmak için tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yabancı dil öğretiminin yeri büyük önem arz etmektedir. Yabancı dil öğretiminin verimli ve etkin bir şekilde gerçekleşmesinde seçilmiş olan uygun ve etkili bir öğretim materyali şüphesiz büyük katkı sağlayacak olup öğrenmeyi kolaylaştırarak kalıcı hâle getirecektir.

Öğretim materyalleri arasından görsel-işitsel araçların yabancı dil öğretiminde kullanılmasının olumlu etkiler sağladığı kaçınılmaz bir gerçektir. Demirel (2019), yabancı dil öğretimine ilişkin temel ilkelere bahsederken bu ilkeler arasına öğretimin daha etkili olmasını sağlayan, öğrenci ilgisini derse çeken görsel-işitsel araçların kullanımını da dâhil etmiştir. Görsel-işitsel araçlar her yaşta öğrenmenin kalıcı olmasını sağlamaktadır ve yabancı dil öğretiminde önemli bir yere sahiptir. Çünkü bu araçlar birden çok duyu organına hitap eder ve öğrenciler için ilgi ve dikkat çekicidir. Böylece öğrenmeyi kolaylaştırır (Od, 2013: 503).

Görsel-işitsel araçlar kapsamına giren çizgi filmler, eğlence aracı olmasının yanı sıra artık tüm dünyada sınıf ortamında eğitim materyali olarak da kullanılmaktadır. Özellikle yabancı dil öğretiminde çizgi filmler, dinlediğini anlama ve konuşma becerilerinin, yapılacak etkinlikler ışığında yazma becerilerinin geliştirilmesine fayda sağlayacak olan materyallerdir. Kolay ulaşılabilir ve ucuz olması da bu materyali cazip hâle getirmektedir.

Çizgi filmler, anlaşılması zor olan kavramları basitleştirerek somutlaştırır ve sunulan görsellikle birlikte kolay anlama imkânı sunar. Ayrıca hızlı ve kalıcı öğrenmeye kapı

aralayarak öğrencilerin hedef dilde bilmediği sözcükleri kavramalarına kolaylık sağlar (Yağlı, 2018: 706). Gerçek hayattaki konuşma ve durumları sınıfa taşıması, kültür aktarımına katkı sağlaması gibi özellikleriyle de yabancı dil öğretiminde kullanılması, dikkat ve özen gösterilmesi gereken bir materyal olarak düşünülmelidir.

Özellikle yabancı yapım olan çizgi filmlerle öğrenci, hedef dilin kültürüne tanıklık eder, duyduğu ve gördüğü arasında bağlantı kurarak sözcük ve ifadelerin doğru bağlamda kullanılmasını öğrenir, dile özgü fonetik ayrımları yapar ve buna eşlik eden beden diliyle birlikte tekrarlarla, oyunlarla eğlenerek öğrenir (Köprülü, 2016: 97). Ayrıca çizgi filmlerde kavram ve kelimelerin belli sıklıkla tekrarlanması, o kelimelerin öğrencinin söz varlığına yerleşmesini sağlar. Öğrencilerin anlamlandırmakta zorlandığı deyim, atasözü gibi öğelerin öğrenimini kolaylaştırır (Bursalı ve Ünal, 2015: 63).

Çizgi filmler, dersleri daha çekici ve aynı zamanda basit hâle getirmenin yanında geleneksel yöntemlerle öğrencilere kazandırılması mümkün olmayan bazı nitelikleri aktaran araçlardır. Ayrıca insanlar bir kursa gitmeden de informal olarak izlenen televizyon kanalları, filmler ve çizgi filmler gibi görsel-işitsel araçlar aracılığıyla yabancı dili basit cümlelerle iletişim kurabilecek kadar öğrenebilirler.

Kirch ve Speck-Hamdan (2007), Aytan ve Tunçel (2016)'in yaptığı deneysel araştırmalar da çizgi filmin yabancı dil öğretimine katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Çizgi filmlerin dikkat ve ilgi çekici olması, birden çok duyuya hitap etmesi, kolay ulaşılabilir olması, kavram ve kelimeleri somutlaştırarak görsellikle birlikte öğrenmeyi kolaylaştırması, hedef dilin kültürünü aktarmasının yanı sıra o dilin fonetik sisteminin kavranmasına yardımcı olması gibi birçok özelliğiyle yabancı dil öğretiminde bir öğretim materyali olarak kullanılmasını kaçınılmaz kılmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Görsel-işitsel materyal kullanımı, yabancı dil öğretimine sağladığı katkıların yanı sıra yabancı dil öğretiminin ilkelerinden biri olmasıyla da önemini ortaya koymaktadır. Yapılan deneysel çalışmalar, görsel-işitsel araçlar arasında yer alan çizgi filmlerin, sınıf ortamında kullanılmasıyla öğrenmeyi kolaylaştırarak öğrencilerin dil becerilerinin

gelişimini olumlu etkilediğini göstermiştir. Bu araştırma yabancı dil olarak Arapça öğretiminde çizgi film kullanımının önemini ve etkili bir şekilde nasıl kullanılabileceğini ele almakta olup daha sonra bu alanda yapılacak olan çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Arapça öğretiminde çizgi film kullanımının önemini vurgulayarak incelenen çizgi filmler ışığında ne tür çizgi filmlerin hangi seviyeye uygun olduğunu tespit etmeye çalışmak ve çizgi filmlerin sınıf ortamında en etkili ve verimli şekilde nasıl kullanılabileceğini açıklamaktır.

Araştırmanın Sınırlıkları

Araştırma Youtube kanalında çok izlenen fasih Arapça dilinde beş adet çizgi film ile sınırlandırılmıştır. Ayrıca izlenen çizgi filmler içerik (konu), telaffuz, sözcük varlığı, toplum kültürünü yansıtan yönleriyle incelenerek bu ölçütlere göre sınırlandırılarak değerlendirilmiştir.

YÖNTEM

Nitel özellikteki bu çalışmada tarama yöntemi ve doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Tarama yöntemi, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2014: 77). Araştırmanın tarama yöntemi aşamasında fasih Arapça ile seslendirilmiş olan çizgi filmler taranarak içerik ve konuları açısından birbiriyle farklılık gösteren ve en çok izlenen beş adet çizgi film belirlenmiştir. Doküman incelenmesi aşamasında ise seçilen bu çizgi filmler araştırmacı tarafından belirlenen ölçütlere göre ele alınmıştır.

Etik Kurallara Uygunluk

Çalışmanın, özgün bir çalışma olduğunu; hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun olduğunu, bu çalışmanın “Bilimsel İntihal Tespit Programı”yla tarandığını, “intihal içermediğini”

beyan ederim. Ayrıca bu çalışmanın tarama yöntemi ile doküman incelemesine dayalı bir araştırma olmasından dolayı etik kurul iznine gerek duyulmamıştır.

BULGULAR

Bu bölümde *واحة الطفل* ve *سراج*, *أبطال المدينة*, *قصص الآيات في القرآن*, *ملابس الإمبراطور الجديدة* *واحة الطفل والأسرة* olmak üzere belirlenen beş adet çizgi film içerik (konu), telaffuz, sözcük varlığı, toplum kültürünü yansıtırma ölçütlerine göre değerlendirilmiştir. *واحة الطفل والأسرة* kanalından aynı kategoride değerlendirmek üzere üç adet çizgi film incelenmiştir.

İçerik (Konu) Açısından Değerlendirme

Tablo 1. Arapça Çizgi Filmlerin Konu Analizi

Sayı	Çizgi Filmler	Konu
1.	سراج	Eğitici ve Fabl
2.	أبطال المدينة	Günlük Yaşam
3.	قصص الآيات في القرآن	Dini ve Tarihi
4.	ملابس الإمبراطور الجديدة	Fantastik
5.	واحة الطفل والأسرة	Eğitici ve Dini

İncelenen çizgi filmlerden *سراج* adlı çizgi film, Arapçanın önemini ve sevgisini aşlamak için yapılmış olan eğitici ve eğlenceli üç boyutlu bir animasyondur. Çizgi filmde hem insanlar hem de konuşan hayvan karakterler bulunmaktadır. *أبطال المدينة* adlı çizgi film ise çocukların eğlenceli vakit geçirmesi amacıyla yapılmış olan macera türünde bir çizgi filmidir. Ele alınan konular günlük yaşamı ve günlük konuşmaları kapsamaktadır. *قصص الآيات في القرآن* çizgi filmi Hz. Muhammed'in zamanında meydana gelen ilginç hikâyeleri ve Kuran-ı Kerim'in iniş sebeplerini konu edinmektedir. Çizgi filmde iki çocuk karakter vardır ve kadı olan dedeleri bu hikâyeleri anlatmaktadır. Bu hikâyelerin dışında da bir yaşam ortamı mevcut olup bu ortam, günümüz çağında değil padişah zamanında ve bir sarayda geçmektedir. Bu yüzden çizgi filmin konusunu kadı dedenin anlattığı hikâyelerle dini yönü ve bunun dışındaki olaylar daha eski çağa dayandığı için tarihi yönü oluşturmaktadır. *ملابس الإمبراطور الجديدة* çizgi filmi, Arabian Fairy Tales tarafından yapılan dünyaca ünlü masalları *قصص قبل النوم* (uyku öncesi hikâyeler) adı altında ele aldığı fantastik çizgi filmlerden biridir. *واحة الطفل والأسرة* ise bir

Youtube kanalı olup içerisindeki çizgi filmler hem peygamberin hayatı gibi dini konuları hem de eğitici konuları içermektedir.

Telaffuz Açısından Değerlendirme

Bir dili doğru kullanabilmek ve düşünceleri etkili aktarabilmek için sözcüklerin doğru telaffuz edilmesi gerekmektedir. Yanlış söyleyişler zamanında müdahale edilmez ve düzeltilmezse kalıcı hâle gelebilir. Arapçada bazı seslerin Türkçede bulunmamasından dolayı Arapçayı yabancı dil olarak öğrenen Türk öğrenciler, bu seslerin telaffuzunda ve bu sesleri duyduklarında ayırt etmede zorluk yaşayabilmektedir. Bu yüzden öğretim materyali olarak bir çizgi film seçerken çizgi filmde yer alan karakterlerin sözcükleri doğru telaffuz etmesine, vurgu ve tonlamaların yerinde olmasına dikkat etmek gerekmektedir. Ayrıca, Aycan (2012)'ın da söylediği gibi kelimelerin telaffuzu sırasında seslerin gerekli sürede çıkarılması, sesin şiddetinin duruma göre azaltılıp çoğaltılması ve dil, dudak, çene gibi konuşma organlarının hareketi anlaşılabilirliği etkilemektedir.

سراج adlı çizgi filmde telaffuz anlaşılır ve doğru, vurgu ve tonlamalar yerinde yapılmaktadır. Bu çizgi filmin içeriğinin Arapçanın önemi ve sevgisi olmasından dolayı ve hatta her bölümde bir harfin işlenerek o harfin telaffuzunun ve varsa özelliğinin de öğretilmeye çalışılması çizgi filmin telaffuzunun kolay ve anlaşılır olduğunu ortaya koymaktadır.

أبطال المدينة adlı çizgi filmde telaffuz biraz daha zorlaşmakta, kelimeler ve bazı dil sesleri ayırt edilememektedir. Bunu etkileyen faktörler arasında çizgi filmde yer alan bazı karakterlerin ses tonu ve konuşma hızı yer almaktadır. Konuşma hızı ve ses tonu telaffuzu, böylece söylenilenin anlaşılabilirliğini etkilemektedir. Örneğin çizgi filmdeki bir karakterin ses tonu, ع، ح gibi boğaz harflerinin ve ث، ذ gibi peltek harflerinin yer aldığı kelimelerin anlaşılabilirliğini etkilemektedir. Ayrıca bu çizgi filmin içeriğinin macera türünde olması ve amacının eğlenceli vakit geçirme olması yani dili ve özelliklerini öğretmek gibi eğitici bir amaç içermemesi telaffuza ayrı bir önem verilmediğini göstermekte ve bunun da anlaşılabilirliği etkilediği görülmektedir.

قصاص الأيات في القرآن adlı çizgi filmde ise سراج adlı çizgi filmde olduğu gibi anlaşılır ve doğrudur, vurgu ve tonlamalar yerindedir. Fakat konuşma ve diyaloglar biraz hızlı olduğu için başlangıç seviyesinde olan öğrencilere her kelimeyi ve telaffuzunu anlaması zor gelebilir.

أبطال المدينة adlı fantastik türdeki çizgi filmin telaffuzu net fakat ملابس الإمبراطور الجديدة çizgi filminde olduğu gibi karakterlerin ses tonu ve konuşma hızı gibi faktörlerden dolayı anlaşılması zordur. Başlangıç seviyesindeki öğrenciler dil seslerini ayırt etme, kelimeleri doğru bir şekilde anlamada zorluk çekebilir.

واحة الطفل والأسرة kanalındaki çizgi filmlerin eğitim amaçlı olması göz önünde bulundurulduğunda telaffuzun daha kolay ve anlaşılır, sözcüklerin ve dil seslerinin ise ayırt edilebilir olduğu görülmektedir. Karakterlerin ses tonu kelimelerin telaffuzunu anlaşılır kılmaktadır ve konuşmalar çok hızlı değildir. Bu gibi etkenler telaffuzu daha iyi anlamayı etkilemektedir.

Sözcük Varlığı Açısından Değerlendirme

Başarılı bir dil eğitimi için öğrencilere iyi bir söz varlığı kazandırmak gerekir. Dili dil yapan içerisinde bulunan kelime ve kavramlardır. Aksan (2004), bir dildeki söz varlığı için sadece seslerin bir araya gelerek oluşturduğu kodlar olmadığını aynı zamanda o dilin konuşan toplumu ve kültürünü yansıtan öğeler olduğunu söylemektedir. Yabancı dil öğretiminde söz varlığını geliştirmede çizgi filmler materyal olarak kullanılabilir.

Tablo 2. سراج Çizgi Filmindeki Sözcük Çeşitleri ve Sözcük Çeşitlerinin Sınıflandırılması

Sözcük Çeşitleri	
Özel İsim	دوحة، أسامة، راشد، نورة
Kelime	أسد، أرنب، لون (ج) ألوان، صديق، صورة، غابة، جولة، رأس، همزة، أمير، حلقة، إناء، سماء، قصة، مغامرة، أناس، فواكه، لحم، مكتبة، أطفال، فكرة
Sıfat	جميل، صغير، شقي، جديد، لذيذ، كبير، كثير، بعيد، رائع، أحمر، أصفر، أزرق، أخضر، أبيض، أسود
Fiil	كتب، نطق، سمع، ذهب، رأى، تجول، ملأ، اختفى، وجد، عرف، جمع، طار، زار، رسم، شبه، تذكر، نسي، أتى، جاء، ظن، ترك، بدأ، سأل، اتبع، أحب، ركض، أكل
Harf-i cerli fiiller	بحث عن، قام ب، تعرّف على، عزّف ب، دلّ على، احتاج إلى
Edat ve Bağlaçlar	حين، عندما، ولكن، أيضا، كلما، قبل أن، بالنسبة ل، حتى لو كان، لأن، لا بدّ أن، وإلا
Soru Edatları	أ، هل، أين، من، كيف، لماذا، ماذا
Terimler	فضاء، رائد الفضاء، المكوك الفضائي، كوكب، حروف أبجدية
Kalıp Sözler	كان يا ما كان، أهلا وسهلا ب، بعد ذلك، بعد قليل، تقصّل، يا-أيها، يا له من هذا هو، بالطبع، كلاً، نعم، هكذا، هيا بنا، الله!، السلام عليكم ورحمة الله وبركاته، مرحبا بكم جميعا، كم أنا سعيد، كذلك، معذرة، يجب على أن، يشرف التعرف على، بالتحديد، أنا متأكد، عليك أن، حسنا، اتفقنا، شكرا لك - عفوا، أعتقد أن، أتمنى أن/أن، إلى اللقاء

Dûha) ve Arap kültüründe yer alan şahıs isimleri kullanılmıştır. Kullanılan diğer kelimelere bakıldığında ise temel düzeyde ve daha çok somut kelimelere yer verilmiştir. Ayrıca çizgi filmde *أسد* (aslan) kelimesi geçerken görsel olarak o sırada aslan karakterinin gösterilmesi zihinde bu kelimenin kalıcılığını sağlamış olmaktadır. Kelimeleri niteleyen sıfatlar sınırlı sayıda ve başlangıç seviyesindeki öğrencilere öğretilen basit düzeydeki sıfatlardır. Özellikle çizgi filmin bu bölümünde renklerin öğretimine önem verilmiş olup her renge uygun bir görsele yer verilmiştir. Kullanılan fiillerde en çok tekrar edilenler: "كتب، نطق، سمع، وجد، تذكر، نسي، بدأ، أكل". Genelde sülasi mücerred fiiller kullanılmış ve harf-i cerli fiiller çok olmamakla birlikte basit düzeyde tutulmuştur. Fiil çekimleri "أنا، عليكما أن تملأ بثمانية وعشرين" Özellikle zamirlerine göre yapılmıştır. Özellikle "هل رأيتماها؟"، "فأنا وهمزة صديقان."، "حرفا. تكتبان وتنطقان وتسمعان." gibi tesniye (ikil) kullanımlara çok fazla yer verilmiş olup bu yapının öğretilmesinde materyal olarak kullanılabilir. Çizgi filmin bu bölümü uzayda geçtiği için uzay ile ilgili

terimlere yer verilmiştir. Cümle yapıları genelde "الكنّ الفضاء كبير", "إنني أرى حرف الهمزة في", "هل لديك أي صورة لها؟", "الفضاء يا أسامة." örneklerindeki gibi basit düzeyde olup bileşik yapıli cümlelere tabloda yer alan edat ve bağlaçlarla yer verilmiş fakat birbirine bağlanan her iki cümlede yine basit ve beş kelimeyi geçmeyen isim veya fiil cümlesinden oluşmaktadır. Kalıp sözler, söylendiği sırada oluşturulmayıp zihinde depolanan, gerekli duruma göre ekleme-çıkarma yapılan, belli durumlar ve belli yerlerde kullanılan kalıplaşmış ifadelerdir (Gökdayı, 2008). Çizgi filmde kullanılan kalıp sözlere baktığımızda gün içerisindeki ilişkilerde kullanılması adet olan temel yapılarla yer verilmiştir.

Tablo 3. AOBM Ortak Öneri Düzeyleri Genel Basamaklar Kümesi (Avrupa Konseyi, 2009)

Temel Dil Kullanımı	A1 Somut ihtiyaçların karşılanmasını amaçlayan, bilinen günlük ifadeleri ve oldukça basit cümleleri anlayıp kullanabilir. Kendini tanıtabilir, başkalarını tanıtırabilir. Başkalarına, kendileri hakkında (örneğin, nerede oldukları, kimleri tanıdıkları ve nelere sahip oldukları) sorular yöneltebilir ve sorulan benzeri soruları yanıtlayabilir. Karşısındaki kişiler yavaş ve anlaşılır bir biçimde konuşuyorlar ve de yardımcı oluyorsa, onlarla basit yollardan anlaşabilir.
	A2 İlgi alanıyla ilgili cümleleri ve sıkça kullanılan anlatımları (örneğin, kişi ve aileyle ilgili bilgileri, alışveriş, iş, yakın çevre) anlayabilir. Bilinen alışılmış konularda, doğrudan doğruya bilgi alışverişi söz konusu olduğunda, alışlagelmiş, basit durumlarda kendini ifade edebilir. Geçmiş, eğitimi, çevresi ve doğrudan gereksinimleriyle bağlantılı şeyleri basit dilsel araçlar yardımıyla anlatabilir.

Bu açıklamalar ışığında ve سراج çizgi filminin sözcük varlığına genel olarak baktığımızda ayrıca Avrupa Ortak Başvuru Metni'ni de göz önünde bulundurduğumuzda başlangıç düzeyindeki A1 ve A2 seviyesinde olan öğrencilere daha uygun olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 4. أبطال المدينة Çizgi Filmindeki Sözcük Çeşitleri ve Sözcük Çeşitlerinin Sınıflandırılması

Sözcük Çeşitleri	
Özel İsim	سعيد، ميثاء، شريف، خليل
Kelime	أصحاب، كيس النوم، جوّ، نسيم، تخييم، كتاب، خيمة، اشعال النار، سمك، طعام، رحلة، حاجة، طحين، علبه، عصير، عمل، مأذق، منظر، دفع، نمل، بذور، قرية، قطة، دخان، حريق، شجرة، مساعدة، ريش، ذئب، بومة، هريرات، يوم
Sıfat	كثير، جميل، جديد، مناسب، مفيد، لذيذ، ممتع، خطير، شجاع، محفوف ب، سريع، تافه، ممتاز، عليل، مُنْعَش، ظريف، شاق، غريب، حار، آمن، مشرقة
Fiil	أحضر، حمل، ذهب، قرأ، استجَمَ، فضّل، شوى، فهم، سمع، أخذ، اختفى، أكل، احترم، اعترف، انطلق، كره، تمَنّى، أنقذ، دغدغ، قرص، راقب، اعتنى، أزجج، نسي، تقدّم، خاف، تأخر، تسلق، بعث، أخرج، تشجّع، تمسك، افتخر، أطفأ، حيّر
Harf-i cerli fiiller	وصل إلى، تمكّن من، حصل على، امتلأ ب، أخذ إلى، احتاج إلى، اكتفى ب، فكَرَفي، اشتاق إلى
Edat ve Bağlaçlar	ولكن، إنّ، كما، عندما، لأنّ، لو لم، إذا، كي، أيضاً
Soru Edatları	هل، أ، إلى أين، كيف، مَنْ، ما، أين
Terimler	بريد، طرود، خدمة الطوارئ، سيارة الإطفاء
Kalıp Sözcükler	صباح الخير، أهلاً، هذا اليوم، عليه أن، هذا صحيح، يجب أن، أرجو أن، يبدو أن، مرحباً، يا/يا أيها، أجل، لا تخف، وداعاً، حسناً، إلى اللقاء، منذ أيام عدة، هذا غريب جداً، مساء الخير، صباحكم سعيد، كلاً، لا داعي، بالتوفيق، يا سلام، شكراً جزيلاً، أراكم لاحقاً، توقّف، هذا رائع جداً، في الوقت المناسب، يا له من، لا مشكلة، النجدة!، ساعد لي، بلا شك، تُصبح على الخير

أبطال المدينة çizgi filminde kullanılan özel isimler Arap kültürüne ait kişi isimleridir. Kelimelere ve sıfatlara baktığımızda سراج çizgi filmine göre daha çeşitlidir, bölümün konusu مشاكل التخييم (kamp kurma problemleri) olduğu için bu konuya uygun kavramlar yer almaktadır. Fakat bunun yanında çizgi filmde sürekli değişen mekân ve karakterlerin her mekânda farklı bir konu ile ilgili konuşması kelime çeşitliliğini artıran etkidir. Kullanılan sıfatlar genel anlamda basit düzeydedir. Ancak bazı kelimelerin sıfatları "لديك عمل كثير تُنجزه."، "معي طرد يحمل اسمك."، "من أكل السمكة التي وضعها هنا؟" gibi fiil cümlesi veya "أفضل ما في التخييم هو إشعال النار لشوي السمك" gibi ism-i mevsul kullanılarak gelmiştir. Başlangıç düzeyindeki öğrenciler için anlamak zor olabilir. Çizgi filmde sülasi mücerred fiillerin yanında çok fazla mezid fiil yer almaktadır ve görsel sırasında karakterlerin hareketleri ile anlaşılması zor olan soyut anlamdaki fiillerdir. Cümle yapıları basit isim ve fiil cümlelerinden oluşmakta olup bazı bağlaçlarla kurulmuş bileşik cümleler bulunmaktadır. Bazı cümleler "أفضل ما في التخييم هو إشعال النار لشوي السمك"

"كم أتمنى لو أنني كنت مثلهما." Ayrıca "ولو لإحضار بذور في الوقت المناسب لما تمكنت إتمام عملي اليوم." "فلو له لما تمكنت من أن آخذ أي شيء." "كم... لو أن، لو ل...". cümlelerinde geçen "كم... لو أن، لو ل...". gibi yapılar başlangıç seviyesindeki öğrenciler için anlaşılması zor yapılardır. Kullanılan kalıp sözler arasında günlük temel selamlaşma, vedalaşma gibi yapıların arasında yine başlangıç seviyesindeki öğrenciler için zor olan bazı yapılar da mevcuttur.

Tablo 5. AOBM Ortak Öneri Düzeyleri Genel Basamaklar Kümesi (Avrupa Konseyi, 2009)

Bağımsız Dil Kullanımı	B1	Anlaşılır ve ölçünlü bir dille konuşulduğunda, iş, okul, boş zaman etkinlikleri vb. gibi bilinen şeyler söz konusu olduğunda, konuşmanın ana hatlarını anlayabilir. Öğrenmekte olduğu dilin konuşulduğu ülkeye yaptığı yolculuklarda karşılaştığı çoğu zorlukların üstesinden gelebilir. Bilinen konularda ve ilgi duyduğu alanlarda kendini basit ve bağlantılı olarak ifade edebilir. Deneyim ve olaylar hakkında bilgi verebilir; hayal, beklenti, amaç ve hedeflerini anlatabilir, tasarımı ve görüşlerinin kısa gerekçelerini gösterir ya da bunlara açıklamalar getirebilir.
-------------------------------	-----------	--

Bu açıklamalara göre ve *أبطال المدينة* çizgi filminin sözcük varlığına genel olarak baktığımızda başlangıç seviyesindeki öğrencileri zorlayacak olan yapılar içermesi, ayrıca Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin B1 seviyesindeki kazanımlara baktığımızda günlük basit konuşmalar yerine daha özele indirgenen konuları kapsamamasından dolayı orta düzeydeki B1 seviyesi öğrencileri için daha uygun olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 6. القرآن في القرآن قصص الآيات في القرآن Çizgi Filmindeki Sözcük Çeşitleri ve Sözcük Çeşitlerinin Sınıflandırılması

Sözcük Çeşitleri	
Özel İsim	صفاء، سلمى، سيف الدين، حاطب
Kelime	حمامة، شجرة، أخ، تدبير، رماية، أب، رام، جد، قاض، قدم، رسالة، أسير، معلم، قمح، بهار، مخلوق، طبخ، طفلة، مواهب، ضوضاء، صوت، قصر، صميم، طهارة، شرق، غرب، ملوك، أمراء، أساليب، طلبات، طيور، حديث، جناح، ماء، ناحية، محكمة، اجتماع، شرطة، حيطه، أعضاء، جاسوس، مشكلة، حرافة الأمن، تحريات، عقاب، كلام، ثرثرة، مجرد، انصراف، نبرة، سر (ج) أسرار، أحقاد، بطل، مكافأة، قصة، عصر، سبب، مسلم، حماية، أسنان، غريبة، أهل، ظروف، شعار
Sıfat	ثابت، ماهر، غريب، قليل، معروف، مسكين، خطير، ضعيف، سري، عاجل، ساحر، صغير، مهم، فارغ، مشهور، مدهش، عجيب، شجاع، عظيم، بسيط، صادق، قاسي، صالح
Fiil	ترى، أذى، نظر، تحدى، قصد، ألم، تدرب، شكى، أراد، حمل، فض، عرف، أخذ، عرض، قرأ، انتظر، أعطى، أعد، أحب، كره، ترك، ذهب، قدد، أمر، اعتبر، طها، طلب، عاد، تكتّم، أنجز، تناول، طار، تذكر، حاول، تحسن، عاقب، أخطأ، استدعى، لحظ، نسي، تعلم، اطمأن، وصف، مرح، أبلغ، توخّل، غير، أكد، أخبر، ساعد، أعلن، روى، جرح، سمع، نصر، بارز
Harf-i cerli fiiller	صوب على، أصاب ب، اقترب من، استغاث ب، قلل من، سمح ل، تدخل في، وصل إلى، انضم إلى، وثق ب، تحدث عن، شارك في، هجم على، نرح من، شعر ب، نصح ب، استعد ب
Edat ve Bağlaçlar	بل، ولكن، أيضا، إذا، بعد أن، عندما، وحتى، أما، إنما، قبل أن، كلما
Soru Edatları	هل، ماذا، ما، أين، إلى أي، من أين
Terimler	حمامة زاجلة، لغة أجنبية، دوانين الحكم، صاحب الشرطة، عدالة القاضي، الأرقام العربية، الأفرنجي، الساعة الرملية
Kalıp Sözcük	أرجو أن، الحمد لله، إذن، يا الله، لا يصح لنا أن، معك حق، يا حبيبتى، يا سيدي، هذا صحيح، والله، نعم، من قبل، بالطبع، ربما، في الحقيقة، أمرك، يا مولاي، في أقرب وقت، عفوا، حسنا، أحسنت، بارك الله فيك، يا له من، استغفر الله، خيرا إن شاء الله، يجب أن

Çizgi filmde özel isimler Arap kültürüne ait kişi isimleridir. Kelime çeşitliliği oldukça fazladır. Konusunun dini ve tarihi olması, çizgi filmde sürekli değişen mekân ve buna bağlı olarak konuşulan konunun değişmesi gibi etkenler kelime çeşitliliğini artırmaktadır. Örneğin bir kuş ve onun taşıdığı mektuptan bahsederken daha sonra mutfakta geçen olayda yemekle ilgili sözcükler yer almaktadır. Sıfatlar hem tablodaki gibi basit şekilde hem de "ما هذا الشيء الغريب الذي في قدم الحمامة؟" gibi ism-i mevsul ile kullanılmıştır. Cümle yapıları genellikle "أبي يريدني راميا ماهرا مثله." "وهو يتحدث العديد من اللغات. ويطهو بكل الأساليب المعروفة." "سأشكوك إلى جدي القاضي." örneklerindeki gibi kısa isim ve fiil cümlelerinden oluşmaktadır ve kalıp sözler

genellikle basit düzeyde tutulmuş. Fakat kullanılan kelimeler ve özellikle birçok fiilin mezid yapıda ve soyut anlamda olması gibi etkenlerden dolayı başlangıç seviyesindeki öğrencileri zorlayacak niteliktedir. Ayrıca رَبِّ ضَارَّة نَافِعَة (Her şerde bir hayır vardır.) ve أَعَارَ انْتِبَاهَا (dikkatini vermek) gibi deyimsel ifadelerin yer alması da yine başlangıç seviyesindeki öğrenciler için anlaşılması zordur. Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin A1 ve A2 seviyesinde yer alan “somut ve günlük ifadeler, alışılmış basit durumlarda kendini ifade etme” kazanımlarıyla bu çizgi filmin bağdaşmadığını, açıklamaları ve sözcük dağarcığını göz önünde bulundurduğumuzda B1 seviyesindeki öğrencilere daha uygun olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 7. ملابس الإمبراطور الجديدة Çizgi Filmindeki Sözcük Çeşitleri ve Sözcük Çeşitlerinin Sınıflandırılması

Sözcük Çeşitleri	
Özel İsim	
Kelime	إمبراطور، حاكم، ملابس، أموال، حكاية، طروز، عائلة، مملكة، شعب، جيش، ذوق، رؤوس، اختيار، حكماء، ناس، مُختال، ترزي، عالم، قميص، فرصة، جميع، أكفء، طريقة، مستشار، أقشمة، خيط (ج) خيوط، نؤل، حقائب، وزير، رجل، أخبار، غرفة، مدينة، مازق، منصب، أحوال، رداء، إبرة، أشخاص، مرأة، وزن، حشود، طفل، شجاعة، حقيقة، خجل
Sıfat	سراء، جيد، جديد، أناني، مبذّر، غبي، جميل، مبدع، رقي، شجاع، مميز، لائق، حريري، فاخر، عالي، كثير، ممتاز، مدهش، شديد، مُتقن، مرتكب، متحمس، جاذبي، خفيف، بريء
Fiil	عاش، كان، اعتاد، ارتدى، قال، غير، أنفق، قطع، فهم، حاك، تفاخر، استطاع، رأى، اشتهر، سمع، قرّر، صنع، استدعى، أعطى، أمر، أزعج، عمل، جهّز، خاف، مرّ، تفقّد، أطاع، ذهب، فكر، وضع، تجاهل، دخل، رَحَب، أظهر، عاد، صمّم، فرح، أرسل، شاهد، بدى، تحير، أخبر، امتلك، انتهى، حرّك، راقب، منح، انتشر، خلع، ساعد، ازداد، كذب، انفجر
Harf-i cerli fiiller	أعجب ب، وصل إلى، أتاح ل، غار من، تمكن من، أعد ل، احتفظ ب، تظاهر ب، تحدث عن، شعر ب
Edat ve Bağlaçlar	ولكن، كلّمأ، حتى، أيضاً، حتى، إذا، عندما، بينما، إلا، قبل أن، كأن، بعد أن، على العكس
Soru Edatları	أ، هل، مَن، أين، ما، ماذا، كيف، متى
Terimler	شبكة عنكبوت
Kalıp Sözcükler	في يوم من الأيام، كل يوم، كل ساعة، لا، نعم، يا له من، علينا أن، هذا صحيح، سرعان ما، يا مولاي، من قبل، ماذا عنك، بالطبع، بالتأكيد، في الحقيقة، بعد عدة يوم، أبدا، مرحبا، أجل، أشكرك، يا أيها، أرجوك أن، أليس كذلك، على الفور

Çizgi filminde kelimesler çeşitli fakat konu hep İmparator'un kıyafetleri etrafında döndüğü için çoğu kelime birçok kez tekrar edilmektedir. Sıfatlar basit şekilde yer almaktadır ve sadece "ستكون أكثر الملابس التي امتلكتها روعة يا مولاي." "تحدثنا"، "سنتكون أكثر الملابس التي امتلكتها روعة يا مولاي." "تحدثنا"، "سنتكون أكثر الملابس التي امتلكتها روعة يا مولاي." "تحدثنا" gibi basit isim ve fiil cümlelerinden oluşmasının yanı sıra kullanılan fiillere baktığımızda A1 seviyesinde olan öğrencileri zorlayacak nitelikte mezid ve soyut fiiller bulunmaktadır. Ayrıca ألقى نظرة (göz atmak) ve انفجر من الضحك (gülmekten patladı) gibi

deyimsel ifade yer almaktadır. Bu özelliklere baktığımızda B1 seviyesi için uygun diyebiliriz, fakat kelimeler, sıfatlar ve cümle yapıları genel anlamda basit şekilde olmasından ve fiil haricinde soyut ifadeler çok fazla yer verilmemesi gibi sebeplerden dolayı A2 seviyesindeki öğrenciler için de kullanılabilir.

Tablo 8. Waḥa al-ṭifl wa-l-āṣira Kanalında Yer Alan Çizgi Filmindeki Sözcük Çeşitleri ve Sözcük Çeşitlerinin Sınıflandırılması

Sözcük Çeşitleri	
Özel İsim	العرب، الإسلام، محمد، شبه الجزيرة العربية، اليمن، هود، صالح، إسماعيل، أبرهة الحبشي، الكعبة
Kelime	عنوان، درس، حال، زمان، منطقة، حياة، زراعة، تخزين، استخدام، غلام، محصول، سكان، نافذة، طبقات، ملوك، حكماء، أمراء، تجار، خدم، عبد، دينار، عمل، أنبياء، معلومات، مدرسة، قسارة، خريطة، نمل، مجموعة، بيوت، أماكن، أرض، شبكة، مال، بضائع، ثمن، تنظيف، جرة، ذهب، أمانة، قاض
Sıfat	جيد، قديم، كثير، عظيم، أحرار، أغنياء، قوي، شاق، ماهر، شيق، قصير، خطير، صعب، أمن، سريع، واسع، بعيد، كبير، جديد، طيب، عادل
Fiil	كتب، انتبه، عاش، تكلم، كان، نفع، عرف، اشتهر، استعد، كبر، حكم، ملك، ابتغى، تحمّل، دفع، قبل، جاء، رفض، ظلّ، دخل، كمل، جرس، انتهى، حكى، تأخر، ذهب، أرى، سلك، وصل، نظر، بنى، ربح، أراد، ذكر، يستر، اشترى، سكن، وضع، عرف، باع، أصبح، انتظر، حفر، انتظر، أخذ، نسي، تصدق
Harf-i cerli fiiller	اختلف عن، انقسم إلى، تحوّل إلى، ابتعد عن، تكوّن من، بحث عن، أعجب ب، أعاد إلى
Edat ve Bağlaçlar	بخاصة، كي، حيث، لكن، حتى، إذا، أيضاً، لو، إن، قبل أن، بينما، بل
Soru Edatları	كم، أين، لماذا، هل، كيف
Terimler	الحياة السياسية، مياه الأمطار، وقت الحصاد، حياة القبيلة، طبقة السادة، طبقة العبيد، رعي الغنم، عناية بالإنسان، التوحيد، النصرانية، اليهودية، جبل البركان
Kalıp Sözcükler	بسرعة، نعم، أيها، أمرك يا سيدي، سمعاً وطاعة، كلاً، حسناً، بمرور الزمان، فيما بعد، إن شاء الله، بإذن الله، الحمد لله، يا أباي، يا بُني، بارك الله فيك، يا إله، لا، أبداً، إذن، جزاك الله خيراً، حقا، هيا بنا

Waḥa al-ṭifl wa-l-āṣira kanalındaki çizgi filmlerde Arap kültürüne ve tarihine ait olan özel isimler yer almaktadır. Her bir çizgi filmde kullanılan kelimeler aynı konu etrafında dönmekte olup basit şekildedir. Sıfatlar genellikle kolaydır ve sadece "وهم الخدم الذين" "هذا هو الطريق الذي", "كنت أريد معرفة قصة أبرهة الحبشي الذي أراد هدم الكعبة." "يملككم الأغنياء." "بسرعة، نعم، أيها، أمرك يا سيدي، سمعاً وطاعة، كلاً، حسناً، بمرور الزمان، فيما بعد، إن شاء الله، بإذن الله، الحمد لله، يا أباي، يا بُني، بارك الله فيك، يا إله، لا، أبداً، إذن، جزاك الله خيراً، حقا، هيا بنا" örneklerindeki gibi basit isim ve fiil cümlelerinden oluşmaktadır, birkaç adet iç içe geçmiş şekilde bileşik cümle yapısı vardır. Fiiller genellikle sülasi mücerred şeklindedir. Çizgi

filmlerin bazı terimler içermesi, ألقى نظرة (göz atmak) şeklinde deyimsel ifade kullanılması ve birkaç cümle yapısının zor olması gibi etkenlerden dolayı A1 seviyesindeki öğrenciler için zor olabilir. Ancak kelimelerin, sıfatların, kalıp sözlerin ve cümle yapılarının birkaç kullanım dışında genel anlamda basit olması A2 seviyesindeki öğrenciler için daha uygun olabilir.

Toplum Kültürünü Yansıtma Açısından Değerlendirme

Yabancı dil öğretimi, aynı zamanda o dilin konuşulduğu ülkenin kültürünü de aktarmaktadır. Sonuç olarak ilgili dilin kültürüne ait olan sözcük ve kavramlarla iletişim kurulur (Zeytinkaya, 2018). Yabancı dil öğrenen bir birey o dilin kültürünü de öğrenir ve bu da kültürel birikimin artmasına sebep olur.

Kültürü yansıtan maddi ve manevi bazı unsurlar bulunmaktadır. Bunların arasında dil, din, tarih, müzik, giyim tarzı gibi daha birçok unsur yer alır. Seçilen çizgi filmlerin arasından سراج adlı çizgi film, konusunun Arapçayı sevdirmeye olması da göz önünde bulundurularak Arap kültürünü aktaran unsurlar içermektedir. Özellikle sözcük varlığı açısından özel isimler arasında Katar'ın başkenti olan Doha ismi geçmektedir ve şahıs isimleri Arap kültüründe yer alan isimlerdir. Aksan (2004), kalıp sözleri toplumun kültürünü, inançlarını, insan ilişkilerini, gelenek ve göreneklerini yansıtan sözler olarak ifade etmektedir. Bu çizgi filmde kalıp sözler arasında bir karakterin sevinirken !الله diyerek sevinmesi ve birbirini selamlamada وبركاته الله ورحمة الله ifadesinin kullanılması, ayrıca aslan karakterinin tavşanlardan birini yemeyeceğine dair söz vererek sözünde durması o ülkenin hem din kültürü hem ahlak kültürü hem de dili öğrenen kişinin bir günlük konuşma diyalogunda bu dilde nasıl selamlaşıldığı ile ilgili fikir vermektedir. Bunun yanı sıra çizgi film karakterlerinden biri olan راشد (Râşid)'in üstündeki kıyafet, Arapların kültürel bir kıyafeti olan ثوب (sevb) olarak isimlendirilen uzun beyaz bir elbisedir ve giyim-kıyafet kültürünü yansıtmaktadır.

أبطال المدينة adlı çizgi filmde yine Arap kültürüne ait şahıs isimleri kullanılmıştır ve diğer bir kültür yansıtıcı unsur, karakterlerden birisinin Arap müziğinde çok sık kullanılan يا عين وفي يا عين يا ليل repliğiyle kendi kendine şarkı söylemesidir. Kullanılan kalıp

ifadeler selamlaşma, vedalaşma, teşekkür etme gibi kişilerin günlük ilişkilerini yansıtmaktadır.

القرآن قصص çizgi filminin içeriğinin tarihi ve dini olması sebebiyle, kullanılan قصة زاجلة (posta güvercini), قاض (kadı, hakim), ساعة رملية (kum saati) gibi terimlerle tarihi yönüne, kalıp sözler içerisinde kullanılan "الحمد لله، يا الله، والله، بارك الله فيك، استغفر الله، خير إن شاء الله" ifadelerle dini yönüne ışık tutmaktadır. Kuran'da yer alan ayetlerin anlatılmasıyla da din kültürü ve ahlakı aktarılmaktadır. Özel isimler Arap kültüründe kullanılan şahıs isimleridir.

واحة الطفل والأسرة kanalındaki çizgi filmlerin içeriğinin dini ve eğitici olması da göz önünde bulundurularak, özel isimlerin Arap kültüründe kullanılan şahıs isimleri olması ve الكعبة (Kâbe), العرب (Arab) gibi özel isimlerin de kullanılması, kalıp sözler arasında "إن شاء الله، بإذن الله، الحمد لله، بارك الله فيك، يا إله، جزاك الله خيرا" ifadelerinin bulunması bu dili konuşan toplumun kültürünü yansıtmaktadır. Ayrıca çizgi filmler arasında Hz. Muhammed'in hayatının işlenmesi, din kültürünü aktarmaktadır.

ملابس çizgi filminde ise yukarıdaki diğer çizgi filmlerin aksine Arap kültürünü yansıtmacı kültür unsurları bulunmamaktadır ve bunun sebebi konusunun dünya çapında ünlü olan fantastik masallardan birisi olmasıdır. Öğretim materyali olarak çizgi film seçerken eğer amaç sadece sözcük, kalıp ve yapıların öğretilmesi değil aynı zamanda o dilin kültürünü de aktarmak ise çizgi filmde kültür unsurlarının kullanıp kullanılmadığına dikkat etmek gerekir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Küreselleşen dünyada yabancı dil öğrenmek önemli bir hale geldi ve yabancı dil öğretiminin en iyi şekilde gerçekleştirilmesi için iyi bir eğitim süreci gereklidir. İyi bir eğitim süreci için seçilen materyaller büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmada incelenen çizgi filmler sonucunda içerik (konu) açısından eğitici amaçlı olan سراج çizgi filmi ve واحة الطفل والأسرة kanalındaki çizgi filmlerin telaffuzunun daha iyi ve anlaşılır olduğu görülmüştür. Amacın eğlenceli vakit geçirilmesi olan أبطال المدينة ve ملابس çizgi filmlerinde ise telaffuz ve seslerin ayırt ediciliği daha zordur. قصص

القرآن çizgi filminde telaffuz iyi fakat konuşmalar hızlı olduğu için başlangıç seviyesindeki öğrencilere zor gelebilir. Telaffuzun anlaşılabilirliğini etkileyen ses tonu, konuşma hızı, vurgu, tonlama, konuşma organlarından dil, dudak ve çenenin hareketi gibi faktörler bulunmaktadır. Bir çizgi filmi öğretim materyali olarak seçerken bu faktörlere dikkat etmek gerekir.

Sözcük varlığı açısından baktığımızda ise Arapçanın önemini konu edinen سراج çizgi filminde genel olarak sözcükler basit düzeydedir ve deyimsel ifadeler yer verilmemiştir. Eğitici amaçlı olan واحة الطفل والأسرة kanalında da kelimeler aynı konu üzerinde dönmektedir ve basittir, fakat deyimsel ifade yer almaktadır. Aynı şekilde قصص الأبطال في القرآن ve ملابس الإمبراطور çizgi filmlerinde de deyimsel ifadeler yer verilmiştir ve bu tür soyut ifadeler başlangıç düzeyindeki öğrenciler için zor yapılardır. Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde de A1 ve A2 seviyesindeki öğrenciler için alışılabilir, basit ifadeleri anlama kazanımı yer almaktadır. Günlük yaşamı konu edinen ve eğlence amaçlı olan أبطال المدينة çizgi filminde ve dini, tarihi içerikli olan قصص الأبطال في القرآن çizgi filminde sürekli bir mekân değişikliği sonucunda kullanılan kelimelerin çeşitliliği artırmıştır. Başlangıç düzeyindeki öğrenciler için çok fazla kelime çeşitliliği olması yerine aynı konu ile ilgili kelimelerin çok kez tekrar edilmesi daha faydalı olacaktır. Ayrıca kullanılan fiillerin türü, örneğin mücerred veya mezid olması, soyut veya somut anlamda olması gibi etkenler de öğrencilerin seviyelerine göre göz önünde bulundurulmalıdır.

Çizgi filmin içeriğinin (konusunun) kullanılan kelime, kavram ve terimleri, hatta telaffuzunun daha anlaşılır olması gibi durumlarda da etkili olduğu görülmüştür. Örneğin içerik ve amaç eğitim ise sözcük varlığı daha basit ve temel tutulmuş, fakat amaç eğlence veya tarihi bir içerikse kelime ve kavramlar biraz daha zorlaşmaktadır.

Yabancı dil öğrenilirken o dilin konuşulduğu toplumun kültürü de öğrenilmektedir. İncelenen çizgi filmler arasında fantastik türde olan ملابس الإمبراطور الجديدة çizgi filmi hariç diğer çizgi filmlerde Arap kültürünü yansıtırıcı unsurlar kullanıldığı görülmüştür. Öğretim materyali olarak çizgi film seçerken o dilin kültürünün de aktarılması amaçlanıyorsa buna dikkat etmek gerekir.

Öğretim materyali olarak kullanılacak çizgi filmi, sınıf ortamında daha etkin ve yararlı hale getirebilmek için öncelikle sınıf ortamının çok kalabalık olmamasına ve öğrencilerin dinlediğini unutmaması için kısa olmasına dikkat etmek gerekir. Çilek (2017), öğretmenlerin dinlemenin önemli bir beceri olduğunu fark ederek etkinlikleri buna göre düzenlemesi gerektiğini ifade eder. Çizgi film izleme öncesinde öğrencilere çizgi film hakkında bazı bilgiler verilerek hazır bulunuşluk sağlanabilir. Çizgi film izleme anında ise öğrencilerden anlamını bilmediği kelimeleri yazmaları istenebilir veya öğretmen çizgi filmde vurgulamak istediği bir şey için o an çizgi filmi durdurarak öğrencilerin dikkatini o noktaya çekebilir. Çizgi film bittikten sonra ise öğrencilere konuyla ilgili sorular sorulabilir veya bu yazılı bir etkinlikle yapılabilir. Öğrencilerden çizgi filmi canlandırmaları veya evde tekrar izlemeleri istenerek çizgi filmi metne dönüştürmeleri istenebilir. Bu tür ve benzeri etkinlikler eşliğinde çizgi film etkin bir materyale dönüştürülebilir.

Arap ülkelerinde günlük konuşmalarda lehçe kullanılmakta, çocuklar ilkökul eğitimiyle birlikte Fasih Arapçayı öğrenmeye başlamaktadır ve buna katkıda bulunmak için çeşitli Fasih Arapçanın konuşulduğu çizgi filmler üretilmektedir. Nasıl ki bir çocuk önce dinleme sonra konuşma ve daha sonra yazma, okuma becerileri ile bir dili ediniyorsa yabancı dil öğretimi de bu becerilerin sırasının takibi ile gerçekleştirildiğinde daha kalıcı öğrenmeler gerçekleşebilir. Çocukların en çok vakit geçirmeyi sevdiği çizgi filmler, yabancı dil öğretiminde de kullanılarak dinleme becerisi, yapılacak etkinlikler ışığında konuşma, yazma ve okuma becerileri etkin bir şekilde kazandırılabilir, dilin kültürü aktarılabilir ve o dilin konuşulduğu gerçek ortam gösterilerek pratik sağlanabilir. Yapılan bu çalışmanın, Arapça öğretimi alanına katkı sağlayacağı ve araştırmacılara ışık tutacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Aksan, D. (2004). *Türkçenin sözcük varlığı*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Avrupa Konseyi (2009). *Diller için Avrupa ortak başvuru metni öğrenme-öğretme değerlendirme* (Çev: T.T.K.B. Komisyonu). Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Aycan, K. (2012). Konuşma ve ses eğitimi arasında konuşmanın ezgisi açısından akrabalık ilişkisi. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7, 299-306.
- Aytan, N., & Tunçel, H. (2015). Yabancılara Türkçe öğretiminde çizgi film kullanımı. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3(2), 235-246.
- Bursalı, H., & Ünal, F. (2015). Çizgi dizilerin 5. Ve 6. Sınıf öğrencilerinin söz varlığına katkısı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(29), 60-74.
- Çilek, E. (2017). Arapça öğretiminde bilişsel stratejilerin kullanılmasının dinlediğini anlama becerisine etkisi. *Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 465-479.
- Demirel, Ö. (2019). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Gökdayı, H. (2008). Türkçede kalıp sözler. *Bilig*, (44), 89-110.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kirch, M., & Speck-Hamdan, A. (2007). One, two, three mit Dora, Elefant & Co. *Television*, 20(1), 18- 23.
- Köprülü, S. G. (2016). Erken yaşta yabancı dil öğreniminde çizgi filmlerin yeri. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 4(1), 88-98.
- Od, Ç. (2013). Erken yaşta yabancı dil öğretiminde çizgi filmlerin dinlediğini anlama ve konuşma becerilerine katkısı. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(10), 499-508.
- Yağlı, A. (2018). Çizgi filmlerin yabancı dil öğretiminde kullanılması Martine (Ayşegül) örneği. *Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 4(12), 702-709.
- Zeytinkaya, D. (2018). Filmler yabancı dil öğretiminde nasıl etkin bir şekilde kullanılabilir. *Turkophone*, 5(5), 30-37.

ORCID

Zeliha ÇİLEK <https://orcid.org/0000-0003-2703-9207>

SUMMARY

An appropriate and effective teaching material selected in the efficient and effective implementation of foreign language teaching will undoubtedly make a great contribution and will make learning easier and permanent. It is an inevitable fact that the use of audio-visual tools among teaching materials in foreign language teaching provides positive effects.

Cartoons, which are included in the scope of audio-visual tools, are now used as educational materials in the classroom environment, as well as being an entertainment tool. Especially in foreign language teaching, cartoons are materials that will benefit the development of listening comprehension and speaking skills and writing skills in the light of the activities to be done. Being easily accessible and cheap also makes this material attractive. It should be considered as a material that needs attention and care, and should be used in foreign language teaching with its features such as bringing real-life speech and situations to the classroom and contributing to cultural transfer.

The experimental studies conducted by Kirch and Speck-Hamdan (2007), Aytan and Tunçel (2016) also reveal that the cartoon contributes to foreign language teaching. As a teaching material in foreign language teaching, with many features such as attention and interest of cartoons, appealing to multiple senses, being easily accessible, facilitating learning with visuals by embodying concepts and words, conveying the culture of the target language as well as helping to comprehend the phonetic system of that language makes its use inevitable.

Purpose and Methodology

The aim of this study is to emphasize the importance of the use of cartoons in Arabic teaching, to try to determine what kind of cartoons are suitable for which level in the light of the examined cartoons and to explain how cartoons can be used most effectively and efficiently in the classroom environment.

Scanning method and document analysis method were used in this qualitative research. In the scanning method stage of the research, the cartoons voiced in modern standart Arabic were scanned and the five most watched cartoons differing from each other in terms of content and subject were determined. In the document analysis phase, these selected cartoons were evaluated according to the criteria of content (subject), pronunciation, word presence, and reflection of society culture.

Findings

In this section, five cartoon, which are determined as سراج أبطال المدينة, قصص الآيات في القرآن, ملابس واحة الطفل والأسرة and الإمبراطور الجديدة, are evaluated according to the content (subject), pronunciation, word presence, and community culture. Three cartoons were examined from the واحة الطفل والأسرة channel to be evaluated in the same category.

As a result of the cartoons examined in this research, it was seen that the pronunciation of the cartoons in the سراج cartoons and واحة الطفل والأسرة channel, which are educational purposes in terms of content (subject), are better and understandable. In the cartoons أبطال المدينة and ملابس

الإمبراطور الجديدة, whose purpose is to have a fun time, pronunciation and sounds are more difficult to distinguish. In the قصص الآيات في القرآن cartoon, the pronunciation is good, but the speeches are fast, so it can be difficult for beginners.

In terms of word existence, in the سراج cartoon, which deals with the importance of Arabic, the words are generally simple and idiomatic expressions are not included. In the واحة الطفل والأسرة channel, which is for educational purposes, the words are related to a single subject and are simple, but are include idiomatic expressions. Likewise, idiomatic expressions are included in the cartoons of ملابس الإمبراطور and قصص الآيات في القرآن and such abstract expressions are difficult structures for beginner students. In the European Common Application Text, there is an acquisition of understanding the usual simple expressions for A1 and A2 level students. The diversity of the words used in the cartoon أبطال المدينة, which is about daily life and for entertainment purposes, and the قصص الأئمة في القرآن cartoon, which has a religious and historical content, increased the variety of words used as a result of a constant change of location.

It has been observed that the content (subject) of the cartoon is effective in situations such as the words, concepts and terms used, and even more understandable pronunciation. For example, if the content and purpose is education, the word presence is simpler and more basic, but if the goal is entertainment or historical content, words and concepts become a little more difficult.

While learning a foreign language, the culture of the society in which that language is spoken is learned. Among the cartoons analyzed, it was observed that elements reflecting Arab culture were used in other cartoons, except for the fantastic animated cartoon ملابس الإمبراطور الجديدة. When choosing cartoons as teaching material, if it is aimed to convey the culture of that language, it is necessary to pay attention to this.

Conclusion and Recommendations

For beginner students, it would be more beneficial to repeat words related to the same topic many times, rather than having a lot of word variation. In addition, factors such as the type of verbs used, for example being “mücerred” or “mezid”, abstract or concrete, should be considered according to students' levels.

In order to make the cartoon, which will be used as a teaching material, more effective and useful in the classroom environment, first of all, it is necessary to make sure that the classroom environment is not too crowded and that it is short so that the students do not forget that they are listening. Readiness can be provided by giving students some information about the cartoon before watching cartoons. During the time of watching cartoons, students may be asked to write words that they do not know the meaning of, or the teacher can pause the cartoon for something that he wants to emphasize in the cartoon and draw the students' attention to that point. After the cartoon is over, students can be asked questions about the subject or this can be done with a written activity. Students can be asked to animate the cartoon or watch it again at home, and convert the cartoon to text. Cartoons can be turned into an active material with these kinds of events and similar activities.

In Arab countries, dialect is used in daily conversations, children begin to learn modern standart Arabic with primary school education, and cartoons in which various Moroccan Arabic are spoken are produced to contribute to this. Just as a child acquires a language with first listening, then speaking, then writing, reading skills, more permanent learning can occur when foreign language teaching is performed by following the order of these skills. Cartoons, which children like to spend the most time with, can be used in foreign language teaching, to gain listening skills, speaking, writing and reading skills in the light of the activities to be done, the culture of the language can be transferred and practice can be provided by showing the real environment in which that language is spoken. It is thought that this study will contribute to the field of Arabic teaching and shed light on researchers.

